

PLANINSKI VEŠTNIK.

Glasilo „Slov. plan. društva“

Štev. 11.

V Ljubljani, dne 25. novembra 1899.

Leto V.

Nekaj o jamah.

Spisal J. M.

G. urednik, veste li, kdo je največji nasprotnik hribolazcev? Morda oni, ki se više ne povzpne nego na kako krtino? Nikakor ne! Marveč tisti, kdor lazi po jamah in votlinah; zakaj on dela ravno nasprotno, kar hribolazec. Evo vam dokaza!

Hribolazec pleza vedno navzgor, „jamoplaznik“ — beseda ni iz moje kovačnice — pa navadno navzdol; hribolazcu hrepeni sree po zračnih višavah, pod sinje nebo, jamoplazniku pa po drobu zemlje, po črnem „orku“; hribolazcu tem veseleje utriplje srce, čim više prileze, jamoplaznik je pa tem zadovoljnější, čim globoče in dalje pride pod zemljo. Si moremo li misliti nasprotnejše hrepenenje nego hribolazčevo in jamoplaznikovo? In marsikdo vkljub temu združuje v sebi oboje hrepenenje ter lazi po gorah in se plazi po jamah; in tak sem tudi jaz, — dovolite, prosim, da se malo pohvalim.

Lazenje po jamah je celo nekako ugodnejše; gore so dostopne navadno le v poletnem času, po jamah hodiš lahko tudi po zimi. Ako nameravaš na kako goro, te vedno skrbi, če bo vreme, namreč lepo. Gledaš na barometer, opazuješ, kako veter piše, povprašuješ razne izkušene in neizkušene vremenske proroke, in poln skrbi greš počivat z vzdihom, da bi bilo le vreme. Ako te drugi dan vzbudi iz spanja čofotanje dežja, ki lije kakor o vesoljnem potopu, narediš obraz, kakor ga delajo zvezdogledi, „poklicani in nepoklicani“, ki zastonj pričakujejo kometa in njegovih Leonidov. Mimogrede naj omenim, da komet Biela najbrže s svojimi utrinki vred na svojem potepanju po svetovnem prostoru kaže vsem zvezdoznancem „fige“. Slabega vremena se ti pa po votlinah ni treba bati. Tod je vedno lepo, tiho in mirno vreme, naj se tudi zunaj bliska ali grmi, dežuje ali sneži. V jami se ti tudi ni treba bati megle ali da te uhiti noč; saj greš naravnost vanjo.

Čeprav pa ima jamoplaznik toliko ugodnosti, mi je vendar ljubše hribo-
lastvo in to iz mnogih razlogov. Jako tehten je že ta, da je plazenje po jamah
jako nevarno. Drugih vzrokov ne povem, ker sem slišal, da ni dobro vedno vsega
praviti. Zakaj je pa plazenje po votlinah nevarnejše nego plezanje po gorah? Gora
se ti pokaže: Taka sem; če imaš pogum, pridi name! Razpok po ledenikih se
lahko ogneš, ako si previden, prepade pa tudi vidiš. Jama je pa potuhnjena. Ako
prodreš daleč vanjo in ti ugasne luč ter nimaš vžigalic, si izgubljen, če ne ve
nihče, da si šel vanjo. Tudi luč včasih ne pomaga veliko. Ako dobro ne svetiš
pod noge, ti lahko zmanjka tal in pomeriš globok prepad. Pred leti so v Postoj-
jinski jami izvlekli iz neke luknje jamskega delavca napol mrtvega. Po votlinah
bi moral nositi skoraj luči na nogah in v rokah. Gorje mu, komur daleč v jami
poide luč, ali če zaide! Kako je takemu pri sreč, mi je povedal oče, ki je iz-
kusil sam.

Šel je nekoč še kot neizkušen mladenič v dobro uro od Postojine oddaljeno
„Črno jamo“. Polakomnil se je človeških ribic, katerih je bilo včasih tu veliko.
Dobro preskrbljen s svečami, je pogumno lezel navzdol proti vodi, ki bobni dnu
jame. Kmalu so ga objeli velikanski obloki, katere nosijo ogromni kapniki, ki
niso prav nič manjši nego v Postojinski jami. V začetku je moral lesti bolj
navzdol po slabi stezi, ki tuintam preide v nekake stopnice. Tudi v tej jami so
prostori velikanski; kapniki so pa jako umazani in okajeni. Včasih so v to jamo
zelo zahajali, seveda navadno le domačini, ki je pa niso hodili občudovat, marveč
odbijati kapnike in loviti človeške ribice. Zato pa ne najdeš v vsej jami ne enega
kamena, katerega bi mogel odbiti; vse, kar se je dalo iznesti lepega iz nje, so
pobrali. Dandanes gre vanjo le še kak domačin; tudi pride včasih kak naravo-
slovec, da jo znanstveno preišče. Seveda, ako ne bi bilo Postojinske jame, bi
pa tudi „Črno jamo“ bolje cenili. Oče je zavil na desno proti Pivki. S skal-
natih tal je prišel v blato, v katero se je pogrezal do členkov. V začetku ni
zasledil nobene ribice, zato je lezel dalje ob vodi. Da bi našel pot nazaj, je na-
redil na ovinkih s kredo križe. Sčasoma se mu je posrečilo, da je ujel precej
lepo ribico. Spravil jo je v nalašč za to pripravljeno steklenico, in hajd nazaj!
V svoji lovski gorečnosti je pa zašel precej daleč po strugi, katero dela Pivka.
Dolgo časa je hodil, a nikakor se še ni mogel izkupati iz blata. Kar zmanjka
na ovinkih križcev, išče kroginkrog na kapnikih znamenja, pa zastonj. Na slepo
srečo je začel lesti po skalah navzgor. Hipoma mu zapre pot stena, katere ni
mogel prelesti; gre torej ob steni dalje po skalah po navaljenih kapnikih; toda
zastonj, steze ni mogel najti. Dolgo časa je že blodil po jami in že je moral za-
žgati zadnjo svečo. Kar mrzel pot ga je polil, ko se je domislil, kaj bo, če mu
pogori sveča, predno pride iz jame. Silno naglo mu je gorela; kmalu je začela
pojemat, še enkrat je zaplapolala, in — objela ga je črna, njemu stokrat strašna noč.

„Saj imam še vžigalic“, vzklikne nehote na glas. Votlo se je razlegel njegov
vzklik po jami, in ustrašil se je svojega glasu. Toda tudi zadnja vžigalica je po-

gorela, on pa še vedno ni vedel, kam in kod. Polastil se ga je nekak besen obup. Po vseh štirih je lezel hlastno navzgor. Kar začuti pod roko nekaj drugega kakor kamen, — bil je kos lesa. „Hvala Bogu, rešen sem“, je vzkliknil. Trska mu je naznanila rešitev. Kako to? Pastirji pa tudi drugi so večkrat v jami kurili. Od takega ognja je ostala dotična trska. Oče je spoznal, da mora lesti naravnost navzgor, ako hoče iz jame. Kmalu se mu je posvetila lučca, ki se je vedno povečavala; bil je vhod v jamo.

Zatorej, če si jamoplaznik, ne hodi nikdar sam predaleč v jamo, ako nisi dobro z njo seznanjen, sicer lahko zveš, kakšen je strah, ki človeku mravljinice pase po hrbtu in lase postavlja pokoncu. S tem pa ne trdim, da ni treba novih votlin iskati, saj je to jako hvaležno delo na Krasu. Okrog Postojine je več lepih jam, za katere vedo večinoma le domačini. Ševeda se za te votline malokdo meni, ker Postojinska jama obrača vso pozornost nase.

Postojinska jama! Kdo pač na Slovenskem ne pozna tega imena! Toda ne boj se, ljubezniva bralka, dragi bralec, da ti popišem to čudo naše mile Kranjske! Popisana je že stokrat in stokrat. Nekaj drugega hočem omeniti. Ūdil si se gotovo lepoti Postojinske jame, ko si jo obiskal; povedal ti pa morda ni nihče, da so z njo še zvezane jame, ki jo silno nadkriljujejo s svojo krasoto. Takoj od Belvedera prideš v dve jako lepi jami, v kateri pa prilezeš le po vrvi. Zložnejši dohod je v tako zvano „Novo jamo“. Odkrili so jo pred kakimi štirimi leti. V krasoti se gotovo ne more meriti z njo nobena jama na svetu. Za vstop je pa za sedaj treba še posebnega dovolila.

Neki popoldan sem šel vanjo z večjo družbo. Svetili smo si s svečami in s svetilnicami, kakršne rabijo rudarji. Ko smo prišli do „grozda“ v znožju Kalvarije, se nismo obrnili navzgor, marveč smo šli naravnost navzdol po precej opolzli stezi. Steza se obrne potem povprek navzgor in drži do železne lestvice. Komisar g. W., ki je jako priden jamoplaznik, je zlezel po lestvici in odprl železne duri, ki zapirajo vhod v „Novo jamo“. Potem smo splezali tudi mi vanjo.

Slišal sam že poprej mnogo hvale o lepoti „Nove jame“, vendar se nisem nadejal take krasote, kakršno sem v njej zrl. Ko sem prilezel vrh lestvice, se mi je kar zablesketalo pred očmi kakor sami briljanti. Ūim dalje sem šel po jami, tem lepša se mi je dozdevala. Mislil bi, da sem zašel v začaran grad, v katerem so stene posute s samimi dragimi kameni. Neštevilno je tu kapnikov; nekateri podpirajo oblok kakor slopi v kaki gotiški cerkvi, drugi stoje v vrsti kakor mlaji, zopet drugi mole iz tal kakor velikanski šparglji. Vsi so pa čisti in mlečnobeli. S stropa visi na mnogih mestih tisoč in tisoč kratkih in tankih kapnikov; od daleč se ti zde, kakor da bi deževalo.

Največja krasota v jami so pa — tla. Stopaj, kakor hočeš, hoditi moraš po samih najlepših kristalih. Kar škoda se mi je zdelo hoditi po takem lepotičju; toda kaj sem hotel, ko ni druge poti. Posebnost „Nove jame“ so tudi majhne okrogle kotline, v katere se nabira voda, ki zlasti ob hudem deževju kaplja od

stropa. Tudi tla po kotlinah so taka, kakor bi bila vanje vdeleni brušeni dragi kameni. Voda je tako čista, da sem pogostoma mislil, da je kotlina prazna, in sem pogumno vanjo stopil. Mokri črevlji so me prepričali, da sem se zmotil.

Nadalje ne morem popisovati krasote te jame, zakaj treba jo je videti, popisati se ne da dostojno. Krasna se mi je že zdela ob brlečih svečah; kako čarobna bi šele bila, ako bi jo razsvetljevale električne obločnice.

Do konca jame smo hodili debelo uro. Nadaljno pot zapira kamenje, ki se je sčasoma nakopičilo do stropa. Morda bi se dalo z malo stroški odpeljati, in gotovo bi se potem pojavile še druge jame. Nazaj grede smo našli tudi na stenah več pajkov. Eden iz družbe, ki je bil naravoslovec, je sicer povedal njegovo ime, toda nisem si ga zapomnil. Kdaj bo jama splošno odprta, ne vem. Morajo se še napraviti nekateri mostiči, pota, ograje in razsvetljava. Kadar se pa otvori in električno razsvetli, izgubi Postojnska jama v ožjem pomenu vso mikavnost. Meni vsaj se ne zdi več lepa, odkar sem bil v „Novi jami“, in to so mi zatrjevali tudi drugi, ki so videli njeno lepoto.

Izlet na Učko.

Spisal Fr. Kadilnik.

Dne 25. aprila 1874. l. zvečer ob 6. uri so se odpeljali z brzovlakom štirje prijatelji gora: profesor Tušek, Serneč, Kristan in pisatelj teh vrstic do Matulije. Razložek, voziti se s kanalčkom*) (železničarji brzovlak tako imenujejo) ali pa z navadnim vlakom na Reko, je pač kakor noč in dan. Posebno počasi vozi do prve postaje „Küllenberga“ (Kilovče), ker gre jako navzdol, potem gre malo hitreje do postaje „Trnovo“. Od „Kilovč“ do tukaj in še malo naprej je kraj lep in rodovit, ali dalje do Matulije sam bori Kras. Prevozili smo 5 tunelov, za katere se je veliko veliko smodnika porabilo in je lopata imela dosti opravila.

Četrť na polnoč smo stopili z voza v Matuliji in vprašali poštarkega služabnika za stanovanje onega trgovca, do katerega smo imeli priporočno pismo. Izgovarjal se je, da je daleč, in nam kazal neko pot, rekoč, naj gremo zmerom „dritto“, pridete šubit, cesta velja“.

Res smo šli „dritto“, ali kmalu so bile tri ceste. Katera je prava? Zagledali smo koč na strani, v prvem nadstropju luč; trkali smo in trkali, ali odprlo se ni, tedaj še „dritto“ naprej! Neki financar je hitel za nami; gotovo smo se mu zdeli sumljivi. Vprašamo ga, ali je ta cesta prava na Učko? „Bo že, ker pelje v Istro“, pravi, več pa nam ni vedel povedati, češ, da je sam še neznan tukaj. Potem zažvižga na piščalko, in ko se vsi nanj ozremo, nam pove, da smo na „konfini“, in da so njegovi pajdaši skriti v grmovju. Ali so bili ali ne, tega nismo zvedeli. Pokazal se ni nobeden. Pridemo do lokande (krčme) in potrkamo. Po dolgem nadlegovanju se odpre okno, in oglasi se ženski glas: „Tu ni nič“, pa še

*) Brzovlak je imel prejšnje čase rumene vozove, odtod primera s kanalčkom. Uredn.

nekaj nerazumljivega požlobodra. Med tem časom, ko smo pred lokando stali, je šla mimo pevajoča druhal Čičev. Ko smo hoteli naprej oditi, se zopet oglasi tisti ženski glas, rekoč: „Gospodi, idite nazaj, bomo že dali vina; ali mi imamo vino samo za dan“. — „To je nam vse eno, ali ga imate za dan ali za noč, samo da ga dobimo“, smo se odzvali.

Hišni gospodar Rafael Kundiči Mihotič je prinesel bokal hrvaškega vina in pa kruha na mizo. Vprašali smo ga „Kaj pomeni vino za dan?“ Odgovoril nam je: „Pri nas točimo samo po dnevi, po noči je nevarno; pridejo radi grdi ljudje v kučo, pijejo in nič ne plačajo, ali pa še kaj s seboj vzamejo“.

Ob eni uri smo odrinili naprej. Na levi strani na lepem in visokem hribčku Veprincu stoji cerkveca sv. Marka; sem nosijo večidel primorski svilorejci črvičkovo seme v dar, da bi jim Bog sviloprejkje ohranil zdrave. Cesta ob hribu je lepo izpeljana zmerom vkreber. Do vrha je tri ure hoda; zmerom je lep razgled na morje in velikansko osvetljeno Reko in luči primorskih svetilnikov. Slavčkov neštevilen broj nas je kratkočasil vso pot.

Ob polpetih smo prišli do vasi Velike Učke, ki šteje 18 hiš. Prva kočja je lokanda; na oglu njenem je pošev nabita bukova veja, poldrugi seženj dolga. Približa se Čič sosed s prazno pipo v ustih ter zaprosi duhana (tobaka). Gosp. prof. Tušek mu da smodko. V trenutku spusti lulo za srajco. Poprašamo ga, ali ima oštir vina. „O, ima vina čuda!“ „Pa kruha?“ „Isto tako! Čuda!“ Oštir nam prinese na prosto bokal hrvata; mi razložimo tudi svojo slanino in kruh ter zajtrkujemo. Čič je tako požrešno gledal na vsak požirek, da bi tudi njemu kaj dali.

Oštir Baričevič se je napravil za voditelja in nosileca tega, kar bomo še s seboj vzeli. Med tem nam je pravil stari sosed marsikaj, na priliko, da imajo mnogo šume, mnogo njiv, mnogo ovac in trideset živih voda. A ubožčki imajo vsega malo, samo kamenja imajo pa prav zares čuda, čuda, pa s tem malim so zadovoljni. Na vsejani njivici se je paslo mnogo golobov. Na vprašanje: „Ali nimate pušek?“ nam odgovori: „Ha, nimamo, naj živijo tudi golobje“.

Ob polsedmih smo odrinili na goro po kolovozni poti; medpotoma je nabral prof. Tušek polno torbico rastlin, samo takih, ki se tudi po naših hribih nahajajo. S kolovozne poti se gre na stezo in po tej do sedla. Tukaj naprej precej napeto brez steza smo dospeli ob 8. uri na vrh 4444 (1396 m) črevljev visoke Učke, katero kmetje tudi Monte majór imenujejo.

Najvišji vrhunec na jugu, kjer smo bili, je gol, na severozapadni strani nižji in obrasel z grmovjem. Za njimi se vrste gore Planik (4008'), Sija (3918'), Orljak (3486'), Žabnik (3239'); na vzhodni strani je Snežnik (5530'), ki pa je bil s snegom pokrit.

Daljni hribje se niso videli zarad dima v višavi, a tudi po Dalmaciji se spričo tega ni daleč videlo. A lep razgled je z višave doli ob primorju na vasi in mesta od Lovrane, Opatije, Volovske do Reke in še naprej, na otoke Cres, Krk, Mali Lušin itd.

Na zapadno stran se razširja skalnata Istra. Večjidel na holmeih so mesta in vasi, na pr. Pičan, Gradišče, Labin, Matuvun, Buzet, Buje itd.

Koj pod goro Učko je vas Mala Učka s 27 hišami; tu tko znani rjavi čiški „loden“. Malo spodaj je Čepiško jezero, od katerega naprej po hribih so večjidel posamezno naseljeni Čiribirci, sedaj že po čiško odgojeni, a vendar med seboj govore še zmerom neki romanski jezik. V predmorski Istri prebiva največ Čičev; za njimi so Čiribirci, potem Brkinci, na Krasu Pivčani in zadnji Miniševci, kakor jih ljudstvo imenuje.

Ob 9. smo šli nazaj. Pod hribom nas je zapustil voditelj. Solnce je jelo jako pripekati, nebo se oblačiti. Grom se zasliši, dež se ulije. Kaj nam storiti na cesti, na kateri tri ure hoda ni nobene hiše? Druzega ne, kakor koračiti naprej. Črez uro hoda, ko smo bili že dosti premočeni, je dež prejenjal in solnce zasijalo. Prišli smo opoldne na Veprinac v lokando Antona Hlanuta. Zahtevali smo bokal dobrega vina. Odgovarjali so nam od kraja le po laško, da imajo dobro vino, črno in belo, a belo posebno dobro in drago, iz samega čistega grozdja. Po takem morajo tam poznati vino iz sadja in morebiti tudi še iz drugih mešarij.

Eno uro smo se tu mudili; med tem smo se odzunaj precej posušili, znotraj pa dobro namočili. Potem smo šli naravnost po slabi skalovni stezi na Opatijo pri morju. Opatija je sicer majhen, a jako prijazen kraj, kamor Rečani popoldne zahajajo. Gostilnica šte. 100 (pri morju „vila Scarpa“), v katero smo tudi mi malo pokukali, je prav dobra; sploh pa so skoró sami vrtili s trtami, smokvami, oljkami, ograjeni z grmovjem samega lavorja, kar se do Volovske nahaja.

V Volovsko, lepo majhno mestece, smo prišli ob štirih popoldne in na pošti dobili voz. Med tem časom pa smo šli v kavarno na „črnega“, ki velja 8 kraje., se odpeljali do Preluke, najsevernejšega zaliva Kvarnerskega morja, kjer so lani morskega volka ujeli; zdaj so imeli ravno tudi mreže razprežene za lov tunine. Na vsakem koncu mrež je gotovo 20 sežnjev dolga, v morje viseča lestva, na vsaki lestvi človek, sedeč na straži, in kadar je videti dosti rib, da znamenje, da se mreže skup zdrgnejo.

Malo naprej odtod se pri cesti bolj pogostoma nahajajo hiše do predmestja Reke, kamor smo se pripeljali proti šestim zvečer in ostali v gostilnici „ala stella d'oro“.

Reka je lepo, dolgo, bolj ozko, na hrib naslonjeno mesto ob morju; na koncu proti Dalmaciji se voda Reka, velika kakor Sava, izliva v morje. Pivška in hrvaška železnica sta ji podelili veliko večjo važnost. Napisi vrhu prodajalnic, večjidel imena slovenska in nemška, so vsi laški. Na ulicah govori prosto ljudstvo hrvaško in slovensko, gospoda laško, uradniki pa krožijo tudi nemški. Nad mestom na skalah stoji frančiškanski samostan Trsat.

Ladij je bilo kakih 50 do 80 v luki, samo 3 večje, druge vse manjše.

Živi se dobro, ali bolj drago kakor v Ljubljani.

Proti večeru smo šli na „molo“, kjer se gospoda izprehaja, najeli čoln in se vozili po morju. Na neki barki so lepo slovensko prepevali, kar nas je jako veselilo. Kmalu pa smo se vrnil nazaj v gostilnico k večerji in počitku.

V ponedeljek zjutraj smo šli ob polpetih na kolodvor. Ali kaj smo videli? Nekaj, česar noben človek v tem kraju ne razume, namreč madjarski napis nad kolodvorom. To je pač žalostno; na Pivki „Küllenberga“ in v Reki madjarski napis.

Ob petih zjutraj smo se odpeljali in se pripeljali ob osmih in 20 minut v Šentpeter. Tu smo morali čakati dve uri tržaškega vlaka, in 26. aprila ob eni popoldne smo bili zopet v Ljubljani.

Gorenja Jezerska Kočna.

Savinske planine, zgnetene na mali prostor, nam podajajo toliko in tako velikanskih planinskih čudes, da se tudi poznavalec teh pokrajin težko odloči, kateremu delu bi dal prvenstvo. To velja posebno za globoko zarezano severne doline. Sploh se daje prednost Logarjevi dolini. Ako se pa ne zadovoljujemo z lahkimi in zložnimi turami po dolinah, ampak se popnemo na samotne gorenje planinske kotlinice in na višje grebene, zasluži vsekakor prednost Gorenja Jezerska Kočna. Ta dolina je gotovo največičastnejša v Savinskih planinah.

Gorski hrbet, ki se vleče od Rinke proti severozahodu, jo loči od Belske Kočne, od Kokrske Kočne v isti smeri se razprostirajoče gorovje pa od Dolenje Jezerske Kočne. Konec doline je pa obdan od najvišjih vrhov osrednjega pogorja Savinskih planin, ki se vzdigujejo nad 2500 m.

Dolenji del Gorenje Jezerske Kočne je pokrit s travniki in gozdovi ter se le polagoma vzdiguje — na 4 km komaj 150 m. Strma skalna stena okoli 500 m visoka, loči dolenjo dolino od višje dolinske stopice. Skalnati greben, ki se vleče od Dolge njive (Langkofel) proti severu, deli to višjo dolinsko stopico v dvoje kadunj, v vzhodno „Na Vodine“ in zahodno „Ravni“.

Strma steza vodi skozi razpoklino na severnem koncu doline k ovčjim pašnikom „Na Vodine“ in čez planine navzgor na rob ločilnega hrbita, južno od Babe, od koder prideš po severnem rebbru od Rinke sem prihajajočega obronka na Savinsko sedlo. V zahodnem kotu Gorenje Jezerske Kočne dospesh pa po strmi, semtertja rušnati groblji (Rjavi plaz) do skalovja in od tod po težavnem lovskem potu na „Ravni“. Navadno se pa ubere zložen pot na „Ravni“ čez ločilni hrbet Gorenje in Dolenje Jezerske Kočne na vzhodni strani. Ta pot je napravila podružnica Železna Kaplja avstr. turistiškega kluba leta 1898.

Korito Ravni omejujejo Dolga njiva, Grintavec in Kokrska Kočna; tu je začetek največičastnejših tur v avstrijskih Vzhodnih Alpah. Pa v zlic delom, ki jih je izvršil profesor Frischauf in Kapeljska podružnica, je prihajalo sem le malo turistov. Manjkalo je namreč priležne kočice in ugodnega dohoda na Ravni. Frischauf

je že leta 1877. v spisu „Sannthaler Alpen“ opozoril na potrebo te planinske kočje. Konec sedemdesetega leta je nameravala napraviti kočjo planinska družba „D' Holzknecht“, ali nedostajalo je sredstev. Pa l. 1880. je prišel sem član podružnice Nürnberg nemškoavstrijskega planinskega društva, pa ta planinec ni imel poguma, pospeti se s Franom Murijem po takrat res precej slabi planinski stezi na Ravni. Tudi Kapeljska podružnica, ki je skrbno gojila Savinske planine in izvršila mnoga zaslužna dela, bi bila rada stavila kočjo na Ravneh, a tudi ona ni imela sredstev; spravila je skupaj komaj toliko stotakov, kakor bode stala kočja tisočakov, odgovarjajoča sedanjim zahtevam potnikov.

Šele leta 1898. se je obrnilo na bolje. Savinske planine so privabile na Ravni daljne goste, prijatelje prirode iz Prage, člane češke podružnice Slov. plan. društva. Našli so tu velikansko planinsko pokrajino, na katero še nimaš z Jezerskega nobene varne steze. Odkriti ta svet turistom, je smatrala podružnica za svojo hvaležno in častno nalogo. Sklenili so postaviti tu kočjo in od tod nadaljevati delovanje po najvišjem in najveličastnejšem severnem delu Savinskih planin.

Lahko se je bilo odločiti za prostor; samo eno mesto je pripravno, namreč široka, proti vzhodu ležeča, kakih 1550 m visoka, z rušjem obrasla planina, kjer se nahaja mala kočja Ravniškega pastirja. Kakih 35 m proč izvira neusahljiv močen studenec. Pastirske kočje niso plazovi nikdar poškodovali; prostor je brez snega že spomladi, ko so niže ležeči bližnji kraji, kakor tudi pot od Stularjeve planine sem še z debelim snegom pokriti. Više gori v Gorenjih Ravneh ni najti pripravnega mesta za kočjo.

Letošnje poletje se je dovršila kočja po načrtih arhitekta prof. J. Podhájskega. Stavba je kaki vili slična in se kaj prilega celi okolici. Stavbišče meri 9×11 m². Pritličje je sezidano iz skoraj četvornega belo-rdečkastega apnenca, ki so ga lomili komaj 100 m proč; treba ga je bilo le malo obdelavati. Sklade so zamazali s cementom. Dalje ima prvo nadstropje z veliko jedilnico, s sobama za gospode in gospe, z dvema manjšima sobama in pritiklinami. V podstrešju sta dve spalni sobi. Vse to je iz rdečega, visoko ob rebru rastočega macesna.

Dohod do kočje bode leta 1900. jako zložen. Že letos je napravila podružnica na zahodni strani ločilnega hrbta kolovozno pot od Makekovega zemljišča do Stularjevega sedla (1335 m), od tod se bode pa napravil jahalni pot (gornja tretjina je že gotova) z zmernim strmecem, spočetka na zahodni strani, potem pa visoko nad Stularjevim sedlom čez Greben na vzhodno stran do planinske kočje. V dveh urah zložne hoje, skoraj vedno po gozdu (črni les pomešan z bukovjem), zadnje četrt ure med rušjem in ravšem in krasno planinsko floro, z lepim razgledom na okolo, prideš iz Kazine na Jezerskem v planinsko kočjo. Podružnica bode tudi skrbela, da bode poštni voz, ki v poletni sezoni že dve leti vozi do Polšnarja v Kokri, vozil do Jezerskega. S tem se obisk tega prelepo ležečega kraja gotovo povzdigne. Za prave planince je pa nova kočja v Savinskih planinah najvažnejša postaja.

Leta 1876. od Frischaufa trasirana in napravljena skalnata steza na Mlinarjevo sedlo (2336 m) se je popravila letos z 200 glđ. stroškov temeljito, in napelo se je tudi 70 m vrvi; sedaj je to zložna in varna pot. Od tega sedla napraviš lahko ture vzhodno na Dolgo njivo, Skuto, Mitterspitz, Rinko, greš lahko na Okrešelj, v Bistrico in Kokro. Iz kočē se popneš po stezi, ki jo je l. 1895. zgradila Kapeljska podružnica na rogljasti greben v sedlu med Kokrsko Kočno in Grintavcem in od tod na oba vrha po drzovitih stezah, ki jih je tudi napravila omenjena podružnica.

Najhvaležnejša je pa gotovo tura čez Skuto in Turski žleb na Okrešelj. Ta poprej jako težavna tura je sedaj, ko je Savinska podružnica napravila pot čez južni hrbet Skute in skozi Turski žleb, okrajšana v 7—8 urno potovanje.

Še eden pot se bode napravil leta 1900., namreč zveza med Ravnimi in Vodinami; lovci na divje koze so večkrat hodili po tem potu. Za to se je naredil naslednji načrt: Iz Gorenjih Ravnih vzhodno, ob skalah skoraj vodoravno do večjega rušja, od tod vodoravno v skalnato strugo in preko nje čez nižji skalnati rob dospemo na gorenjo stran snežišča, od koder je lahko priti na višja mesta na Vodinah. Od tod je dohod do severnih sten Skute in Mitterspitz s strmimi, lednikom podobnimi snežniki, in tako se nam odpre dosedaj še neznano in nepristopno visoko gorovje. Dvomim, da bi že kdo razen divje koze prilezel v te kraje.

Razen teh višjih tur prideš iz česke kočē v 4 urah na Okrešelj po jako zanimivem planinskem potu dočim je moral sedaj turist potovati s Stularjeve planine v dolino in zopet gori na Vodine, in je za to potreboval 8 ur. Velikanski prehod v tako kratkem času na Okrešelj povečuje še bolj važnost česke kočē. Ta pot je najkrajša in najugodnejša zveza Jezerskega s Savinsko dolino.

(Po članku prof. Frischaufa).

Na Snežnik (1796 m).

Spisal Strninski.

(Konec.)

Sladki sen nas je zibal malone štiri ure, ko nas pokliče vodnik. Malo nevoljen sem bil, da me je zbudil ravno sedaj iz tako sladkih sanj, ker sanjal sem ravno o zažljenem Snežniku. Hočeš, nočeš, sem moral vstati. Pogledal sem na uro; kazala je ravno dve. „No“, sem si mislil, „dve uri bodemo morali še stopati, da bodemo stali na Snežnikovem vrhu.“

Nebo je bilo jasno in svetlo kakor poprej; niti enega oblaka ni bilo videti. Z veseljem smo zopet stopili za vodnikom. Šli smo nazaj po cesti do ravnice, katero nam je bil pokazal sinoči vodnik. Po dobro uhojeni poti, ki jo večkrat križajo druge, smo korakali polagoma navzgor. To je markirana pot D. u. Ö. A. V-a; a markacija je že tako obledela, da jo komaj razločiš. Polagoma se je začelo daniti, in zvezde so pobledevale. Mrzla sapa je vela od Snežnikove strani. Stopali

smo po poraslem pobočju Gašparjevega hriba (1416 m) in Nove Graščine (1540 m), kateri smo prišli skoro do vrha. Velik planinski travnik zazremo pred seboj; na ono stran pa se nam odpre precej globoka gorska kotlina, v kateri stoji stara, že razpadla kočica D. u. Ö. A. V-a. Nad njo pa zagledamo še v poltemi skalovite, s cvetjem porasle sosede Snežnikove; vrha njegovega še nismo videli. Še bukov gozdek nas loči, in med njimi smo. Po kameniti, strmi poti smo stopali in kmalu dospeli na prijazno ravnico prav pod vrhom. Sedaj smo šele zagledali stožčasti vrh. Zavriskali smo vsi kakor na eno grlo. Ura je kazala šele polštirih, in nas je ločila še desetminutna pot od vrha. Po kratkem počitku nad globoko kotlino, ki jo od vseh strani omejujejo sive skale, smo krenili proti vrhu.

Mrzla burja nam je zavela v obraz, ko smo stopili na vrh. Nebo je bilo jasno na vse strani. Po dolinah je ležal še somrak, torej še nismo videli v daljavo. Oglejmo si torej bližnjo okolico!

Proti zahodu se drži Snežnika Mali Snežnik (1689 m), ki mu je vrh poln cvetja. Na južno stran ga obkrožuje poraslo gorovje Lom. Pod teboj se razprostira črni gozd, po katerem lazijo še medvedje in volkovi. Proti severu stoji skalnati vrh Trikaliče (1594 m).

Triangul na vrhu Snežnikovem je bil podrt, le en drog je še štrlel v zrak. Naš vodnik je porabil to priliko, razsekal ostale drogeve, ki so ležali na vse strani razmetani po tleh, ter zakuril; mi pa smo posedli ter se greli.

Sedaj šele se nam je pokazal prekrasen prizor. Tam v neskončni daljavi na vzhodu se je pojavilo kakor velika „ribniška reta“ božje solnce v temno-rdeči barvi. Kaka krasota! Žarki njegovi pa so kmalu zlatili skalnate vrhove bližnjih gora. Solnce se je vedno bolj in bolj manjšalo, a bilo vedno svetlejšo; obrniti smo morali oči v stran, ker niso mogle več zmagovati prevelike svetlobe.

Zdaj se pa ozrimo na okoli! Malo je na Kranjskem gora, ki bi nudile turistu toliko krasnega in razsežnega razgleda kakor Snežnik. Proti jugovzhodu ti oko splava nad bližnjimi vrhovi čez širno Hrvaško tja do gorate Bosne. Ob meji njeni zreš Dinarske Alpe z goro Dinaro (1834 m), Troglavom (1913 m). V ospredju kipe v nebo Plešivica (1650 m), mogočni Velebit (1753 m), Rišnjak, na levo od tega hrvaški Snežnik. Proti vzhodu in severovzhodu ti zre oko celo Dolenjsko tja do poraslih Gorjancev in dalje po Hrvaški ravnini tja do Zagreba. Prijazne vasi, trgi in mesta se belijo med nizkim brdjem in vinogradi. Na severu se blešče Savinske planine s svojimi belimi velikani. Dalje ti zre oko na Karavanke z mogočnim Stolom; pod njimi se pa razprostira razsežna Savska ravnina, po kateri se vije liki srebrn pas mati kranjskih rek. Tam zadaj za poraslim Krimom (1106 m) zagledaš tudi Ljubljanski grad. In tam proti severozahodu, kjer se začinja Savska ravnina, ti zablešči nasproti med drugimi belimi vrhovi ponosni Triglav. Dalje ti zre oko čez celo Notranjsko; pod taboj stoje vsi vrhovi skalovitega Krasa: vrhata Nanos (1300 m), Cerknjski Javornik (1272 m), kateremu „jezero

cerkljansko pere noge“, dalje Idrijski Javornik (1242 m) in Trnovski les z Goljakom. Pod tabo leže: Postojina, Senožeče, Št. Peter i. t. d. Oko ti splava nad skalovitim Krasom dalje do Trsta, in ob jasnem vremenu vidiš tam za morjem z daljnogledom tudi slavne Benetke.

Proti jugu je razgled malo bolj omejen, ker ga zapirajo bližaje obmejne gore: skaloviti Zatrep (1454 m), Mali in Veliki Razbor (1290 m), Travnica (1490 m), Škurina (1468 m), Učka in druge. Ali vendar ti zre oko doli na Dalmatinsko obrežje, ob njem pa vidiš razsejane mnogobrojne otoke. Z daljnogledom vidiš celo plavajoče ladje.

Ko smo se nagledali, smo sedli zopet k ognju ter se okrepčali. Potem smo si pa šli natrgat pečnic. Dobili smo prav lepih, ker je bilo ravno pravi čas — bilo je sredi avgusta.

Mudili smo se na vrhu skoro poldrugo uro; čas je bilo torej oditi. A pusto se nam je zdelo, hoditi po isti poti nazaj. Vodnik nam je pokazal drugo pot črez bližnji vrh Trikaliče, kjer se nahaja izvirek z mrzlo pitno vodo. Bili smo torej tem bolj zadovoljni, ker nas je mučila silna žeja. A prepričali smo se potem, da je ta pot predolga, ker pelje preveč po ovinkih, vendar ni brez zanimivosti. Pot drži do Trikaliča proti severu; prav do tam rasto sleč in druge planinske cvetke. Sploh je Snežnik zanimiv v botaničnem oziru; tu se spajata severna in južna flora. Ko smo prišli do Trikaliča, se razprostro pred našimi očmi obširni planinski pašniki. Pred nekaj leti so se tod pasle kraške koze in ovce. V globoki kotlini pod potom pa smo res dobili mrzle pitne vode. Od Trikaliča se zavije pot proti vzhodu skoro prav pod Snežnikovim vrhom po gozdu na cesto. Druga pot pa pelje s Snežnika na Kras. Pot je zaznamenovalo Slov. plan. društvo.

Kmalu po osmi uri smo prišli, vsi okrašeni s pečnicami in drugim cvetjem, zadovoljni in veseli v Leskovo dolino. Zopet smo počivali skoro celo uro ter se okrepčali z gorkimi jedili. Plačali smo vodnika ter se poslovili.

Tura na Snežnik je jako lahka in zelo prijetna. Brez vsake težave pride sedemleten dečko na vrh, kaj še izkušen turist! Žal, da je najvišji vrh na kranjskem Krasu tako malo obiskovan; dal Bog, da bi bil v prihodnje bolje!

Društvene vesti.

Novi člani:

Osrednjega društva:

- Gd. Drenik Bojan, dežel. uradnik v Ljubljani.
 „ Dr. Maly N., c. kr. držav. pravdnik v Libereah (Češko).
 Ga. Čamernik Katinka, posest. soproga v Ljubljani.

Radovljiške podružnice:

- Gd. Peter Šlegelj, želez. uradnik v Lescah.

Soške podružnice:

Gd. Franc pl. Caučig, c. kr. sekcijški šef na Dunaju.

Za Triglavsko kočo nabrala v veseli družbi na Sv. Joštu gospodična Ida Wankova 1 gld. 15 kr. in gospodična Jelica Horvatova pri planinskem sestanku na Rožniku 5 gld.

Nove izkaznice. Za leto 1900. si je omislilo društvo nove, jako okusne in elegantne društvene izkaznice.

Kaviric

Korun

Nova podružnica. Na Dunaju se je konec meseca oktobra t. l. zasnovała akademična podružnica „Slov. plan. društva“. Vrlim zasnovateljem slava!

Markacija. Slovensko planinsko društvo je s svojim delovanjem seglo na Pohorje (Koroško). Po tamošnjem rodoljubu so se pričela markirati pota na mogočnem Pohorju.

Tekmovalnega slikanja amateurfotografov „Slov. plan. društva“ se je udeležilo šest članov, ki so doposlali krasne posnetke planin, pokrajin in raznih študij. Slike so se izročile posebnemu odseku, da jim prizna razpisana odlikovanja, in bodo razstavljene pri planinskem večeru, ki se za to priredi.

Zabavna večera. Slov. plan. društvo je to jesen že priredilo v Narodnem domu dva zabavna večera s sodelovanjem slavnostnega četverospesa „Ilirije“, kateri je jako mnogobrojno odlično občinstvo s priznanim izvrstnim petjem zabaval. Na prvem zabavnem večeru dne 27. oktobra je govoril g. župan Ivan Hribar o svojem letošnjem potovanju po Ruskem. V jako mikavnem, malone poldrugo uro trajajočem govoru nas je povedel govornik do Petrograda ter nam razlagal in opisal deželjo in občila, ljudstvo, njega šege in navade in znamenitosti Varšave in matuške Moskve. Videli smo tudi krasno izdelano panoramo velike Moskve. Živahno odobravanje je sledilo jako zanimljivemu govoru. O Petrogradu in nadaljnjem potovanju bode g. župan poročal pri tretjem zabavnem večeru. — Na drugem zabavnem večeru dne 11. novembra je predaval g. prof. Rajko Perušek o svojem potovanju po južni Italiji. Opisal je potovanje iz Brindizija v Mesino v Siciliji in pojasnjeval vse znamenitosti važnejših mest, ki se ob tej progri nahajajo. Predavanje je bilo zelo zanimljivo in poučljivo, ker je g. profesor vmes vpletal mnogo zgodovinskih podatkov in podprl predavanje z razkazovanjem mnogih umetniško izdelanih fotografij. Tudi to predavanje je mnogobrojno prisotnim članom zelo ugajalo.

Predavanje g. Stiasnega v Radovljici v nedeljo 29. m. m. je privabilo kljub temu, da je bilo krasno jesensko popoldne, precejšnje število poslušalcev, ki so sledili z vidnim zanimanjem pripovedovanju kavkaškega potovalca. Ker namerava g. Stiasny svoje

črtice priobčiti, ne segamo tu v vsebino poročila. Dobro znani kvartet gg. učiteljev Rusa, Ažmana, Pianeckega in Rozmana je razveseljeval navzočnike s svojim ubranim petjem, za kar jim bodi na tem mestu izrečena najtoplejša zahvala.

Novi pot na Skuto je dala letos napraviti Savinska podružnica. Pot se začenja pri Turskem žlebu in vodi po vzhodnem pobočju na vrh Skute. Pot je dolga okoli 3 ure hoda. Na nekaterih krajih se prihodnje leto še pritrđi žica. Pot je zgotovil Miha Uršič za 125 gld. Osrednji odbor Slov. plan. društva je podružnici daroval 100 gld. podpore. Srčna mu hvala za to izdatno podporo, g. učitelju Mihi Kosu pa za prijaznost, da si je pot ogledal in delo nadzoroval.

Zaznamenovanja potov. Savinska podružnica je letos zaznamenovala na novo, oziroma popravila markacije sledečih potov:

1. Od Črškega pred Lučami skozi Duplje na Belo peč in v Črno. 5 ur hoda.

2. Z Ljubnega na Hlipavec in v Črno. 5 ur hoda.

3. Od Gornjegrajske kočee po Menini planini v Gorenji Tuhinj. 2½ ure hoda.

4. Od vrha Črnilnica pešpot na okrajno cesto pred Kamnikom. 1½ ure hoda.

5. Iz Žalca na Mrzlico. 3 ure hoda.

6. Iz Studenic na Boč. 2 uri hoda.

Vse markacije so rdeče.

V Turskem žlebu je delala letos „Savinska podružnica novo pot, gotovo eno najvažnejših v naših planinah. Zgradbo te poti je provzročil g. dr. I. Frischauf, ki se je tudi mnogo trudil z nabiranjem potrebne denarja. Podrobnejši opis poti priobčimo pozneje, za danes naj le omenimo, da še pot ni gotova, ampak se dokonča prihodnje leto.

Za napravo tega pota se je nabralo 542.50 gld. Darovali so: slavna češka podružnica 200 gld., visoko železniško ministrstvo 100 gld., slavna štajerska hranilnica v Gradcu 100 gld., slavna posojilnica v Celju 70 gld., v Mozirju 20 gld., v Gornjem gradu 20 gld., v Ljubnem 5 gld., g. Fr. Roblek, veleposestnik v Žalcu, 5 gld., gosp. prof. dr. I. Frischauf 4 gld. in vse orodje, vredno 20 gld., g. Fr. Robič, deželni in državni poslanec, nabral 8.50 gld., g. dr. Jos. Sernee, deželni poslanec itd. v

Celju 5 gld., g. Juri Detiček, c. kr. notar v Celju, 2 gld., g. dr. Ivan Dečko, odvetnik v Celju, 2 gld., g. dr. A. Brenčič, odvetnik v Celju, 5 gld., g. Fr. Lončar, posojilniški tajnik v Celju, 1.50 gld., g. dr. J. Vrečko, odvetnik v Celju, 1 gld., g. L. Baš, c. kr. notar v Celju, 1 gld., g. dr. I. Trtnik, c. kr. profesor v Celju, 1 gld., g. Dragotin Hribar, trgovec v Celju, 1 gld., g. dr. Juro Hrašovec 1 gld., g. I. Likar, sollicitator v Celju,

1 gld., g. I. Kožuh, c. kr. profesor v Celju, 50 kr., g. dr. Vlad. Ravnihar, odvetn. kandidat v Celju, 50 kr., g. dr. I. Gulin, odvetniški kandidat v Celju, 50 kr. Vsem slavnim zavodom in blagim darovateljem izrekamo s tega mesta najtoplejšo zahvalo. — Do sedaj stane zgradba omenjenega pota 598.63 gld. Dal Bog, da bi tudi prihodnje leto našli dovolj podpore, da častno zvršimo znamenito delo.

Razne vesti.

Utrinjanja zvezd so pričakovali v noči od 15. na 16. t. m. štirje člani Radovljiške podružnice v Triglavski koči na Kredarici. Obširnejše poročilo nam je obljubljeno.

Meteorološko opazovanje na Šmarni gori dne 13., 14. in 15. t. m. Vse tri noči smo čakali zaman, da bi kaj videli meteorov ali utrinkov zvezd. Prav je imel profesor Pikering, ko je dejal, da se radovednosti občinstva vse dni ne zadosti, in če kdo ne bode mogel po teh treh prebitih nočeh dobro spati, naj pa gre še 16. radovednost past, in gotovo bo potem lože. Od 14. na 15. od 1. do 3. ure se je sicer videlo 30 do 40 meteorov. Samo dva meteora sta imela večji obseg. Najlepši se je zasvetil ob $\frac{1}{2}$ 2. uri zjutraj ter je pri svojem padu precej razsvetlil nebo. Smer mu je bila od vzhoda do zahoda. Toliko se jih pa vidi vsako leto meseca novembra. Res prekrasen je bil zjutraj solnčni vzhod nad meglenim morjem. Noč od 15. do 16. je bila meglena, vsled tega ni bilo mogoče opaziti niti enega zvezdnega utrinka. Okoli 3. ure po noči se je skozi meglo zasvetil velik žar. Nekateri so mislili, da se bliža komet, pa je bil le požar okoli Škofje Loke.

O binkoštnem potovanju „Kluba čeških turistov“ na slovanski jug prinaša „Časopis turistů“ iz peresa gosp. šolskega ravnatelja Jana Buchara obsežno poročilo, o katerem je potovanje po Dalmaciji, Hercegovini, Bosni, Hrvaški in pa poset v Ljubljani in v Postojni (dne 21. do 23. maja t. l.) vestno popisano. Z resnično vnemo opisuje pisatelj bivanje Kluba čeških turistov med Slovenci, s hvaležnim srcem se spominja vseh podrobnosti. Prezrl ni niti najmanjše pozornosti, s katero je dalo slo-

vensko občinstvo na posameznih postajah duška svoji bratovski ljubezni do milih gostov. „Vam, bratje in dragi prijatelji, in tebi, bela Ljubljana, sestri zlate naše majke Prage, vam vsem kličemo opetovano: na svidenje!“ čitamo v rečenem spisu, ki se končuje z apostrofo: „Naj bodo bratje Slovenci uverjeni, da so opazovali Čehi globoko ganjeni pristržno pozdravljanje, vroče navdušenje in domorodno vnemo vseh Slovencev ter tudi, da so si odnesli izza slavnostnih dni, prežitih v ljubem krogu Slovencev, najlepše spomine in trajne in nepozabne vtise.“

Na Šmarno goro so dobili stalnega duhovnika. To bode ljubljanskim izletnikom in domačinom ob Šmarni gori gotovo ugajalo.

Slap pod Rinko navaja g. Petruška v članku „Z Ojstrice v Logarjeve dolino“ (Plan. Vestn. 1899, l., str. 114.) le 20 m visok. To je očitna pomota, kajti g. prof. Frischauf, strokovnjak v matematiki, ga je določil na 120 m. Znano je, da se v planinah pri občni cenitvi visočin lahko grozno moti vsak, kdor se ni s tem mnogo pečal. Ako bi pisec bil prav cenil le visokost apnenega stožca, ki se je v teku let napravil pod slapom, bi ga bil štel 20 m visokega.

Fotografije iz Savinskih planin je napravil zelo lepe g. S. Magolič v Celju, in sicer: Pogled s Kamniškega sedla na Rinko, Mrzlo goro, Planjavo, Brano, Ojstrico, pogled z Okrešlja na Planjavo, kočo na Okrešlju, Logarjevo dolino z Ojstrico, konec Bistriške doline, izvir Bistrice, obraz pred Logarjevo dolino. Ena stane 60 kr. S. Magolič je izdelal tudi lepe slike o slovesni otvoritvi Hausenbichlerjeve koč. Želeti bi bilo, da

bi planinci marljiveje kupovali take lepé slike in s tem podpirali podjetnega fotografa, ki ima s svojim potovanjem obilo stroškov, dobička pa malo ali — nič.

Radi ruvanja planik je bil kaznovan, menda na Kranjskem prvi, Janez Rekar po domače „Roža in Jaga“ iz Mojstrane. Okrajno glavarstvo radovljiško ga je obsodilo na 6 ur zapora.

Novi precizijski načrt Avstrijsko-ogrske države. Leta 1869. so začeli vojaški maperji iznova načrtovati našo državo in sicer so pričeli ob istem času na Tirolskem in Erdeljskem. Do leta 1887. je bilo dogotovljeno to velikansko delo, obsegajoče vso državo z Bosno in Hercegovino. Novi zemljevidi so služili zlasti v vojaške namene.

Leta 1896. so pa začeli iznova načrtovati našo državo, da bi služili novi zemljevidi tudi v druge svrhe in da bi, z veliko natančnostjo izdelani, vsestranski ugajali. Podlaga novemu načrtu je reducirani kataster. Kjer pa kataster ni zanesljiv, podpira risanje triangulacija, ki določuje v vsaki sekcijski četrtini najmanj tri točke. V skalnem planinskem svetu pa se poslužujejo fotogrametrije, ker za načrtovanje takih okolišev dosedanja sredstva niso bila popolnoma zanesljiva. Od leta 1896. dalje so po novem načinu izmerili in zrisali 87 sekcijskih četrtin. Eden maper izdelal po prečno na leto košček, obsegajoč 100 km² naše države, torej manj nego pri prejšnjih načrtih, ker sedaj delajo natančneje. Razlika med prejšnjim in sedanjim načrtovanjem je jako velika, kar razvidimo n. pr. s primerjanjem načrta okoliša Razorja v Triglavskem pogorju iz l. 1878. in 1899. Skoraj ne bi verjeli, da oba zemljevida predočujeta eden in isti okoliš, tako znaten je napredek v mapiranju in kartografiji. Novo precizijsko načrtovanje naše države z Bosno in Hercegovino vred bode šele v sto letih dogotovljeno. Da pa ne bi v tej dolgi dobi dosedanja specialni zemljevidi zastareli, bodo maperji tudi sedanje zemljevide, kolikor potreba, pregledavali in popravljali. Doslej so v slovenskih krajih po novem načinu načrtali del Goriške nižine, severno od Trsta ležeči del Krasa in Triglavsko pogorje.

Carja Nikolaja II. pogorje. Ruski častnik Bulatovič se je udeležil abesinske ekspedicije po južni osrednji Afriki in ob tej priliki potoval po pokrajinah v katere doslej še niso prišli Evropei. Na tem potovanju je zasledil doslej neznanu pogorje, ki se razprostira v poldnevniški smeri ob zahodnem obrežju reke Ome. Doslej znanstvu neznane pokrajine se razprostirajo med 7° sev. šir. in Rudolfovim jezerom in segajo na drugi strani do Nila in reke Ome. Novo odkrito pogorje leži ob 36° 30' vzh. dolžine od Ferra in med 8° 30' in 6° sev. šir. To pogorje je nazval imenovani ruski častnik po ruskem carju Nikolaju II.

Planinsko društvo v Afriki. V nemški pokrajini Kamerunu, ob polutniku v zahodni Afriki, so ustanovili leta 1897. „Kamerunsko planinsko društvo“, da bi turistično in znanstveno raziskovali Kamerunsko pogorje. To društvo je doslej napravilo pot iz mesta „Buea“ na Kamerunski vrh in zgradilo dve planinski koči: vojvode Ivana Albrehta koč (2900 m) in vojvodinje Elizabete koč, malo pod Kamerunskim vrhom (3900 m).

Velika afriška železnica. Angleži nameravajo zgraditi velikansko železnico, ki bi vezala Capetown ob južnoafriški obali in Kajiro ob Nilu, odkoder že dalje časa vodi železnica v Aleksandrijo ob Sredozemskem morju. Ta železnica bi torej vezala severno in južno obalo afriške zemljine. Graditi počno že letos; v 10 letih bode železnica gotova. Lani je premagal lord Kitchener mahdijevo vojsko ter se polastil Omdurmana pri Kartumu ob stočju Belega in Modrega Nila. To dejstvo olajšuje vso gradnjo, ker sedaj Angleži jamčijo za varnost v polutniških deželah.

Železni most čez Mali Belt. Danci nameravajo postaviti čez Mali Belt med polotokom Jutlandijo, južno od mesta Fridericije, in otokom Finenom 1400 metrov dolg železen most, ki bode 40 metrov visok, da se bodo pod mostom lahko vozile ladje z največjimi jambori.

Najvišja severnoameriška gora. Doslej je slul Sv. Elija (5520 m) v Kordiljerah kot najvišji vrh v severni Ameriki. Nedavno pa so zasledili na polotoku Aljaski ob desnem bregu reke Sushita goro, ki je 6100 m visoka. Imenovali so jo po vzkliku nekega Indijanca „Bulshoe“.

Pozor! „Plan. Vestnik“ prejmljejo vsi člani **brezplačno**. Nečlane stane na leto 2 glđ., dijake 1 glđ. 20 kr.

Na znanje! Članarina „Slov. plan. društva“ in njegovih podružnic znaša na leto 3 glđ.; poleg tega zneska plača nov član tudi 1 glđ. vpisnine. Ustanovnik plača 30 glđ.

Člani osrednjega društva plačujejo članarino osrednjemu odboru v Ljubljani, člani vseh podružnic pa svojim odborom.

Prošnja. Vse prijatelje vljudno prosimo, da bi blagovolili nabirati novih članov in ustanovnikov. Društvo in vse njegove podružnice imajo polno lepih in koristnih namer in načrtov, za njih izvršitev pa potrebujejo denarja, denarja, denarja. Gani se torej vsak, pa pridobi našemu društvu in podružnicam gmotne podpore, da bo Slovincem prijetno bivati na svojih tleh, in da bude ugodno turistom gostom v naših krajih.

Društvena znamenja dobivajo častiti člani v društveni sobi v Narodnem domu v Ljubljani, pri podružniških odborih in pri gospodu Ivanu Sokliču, trgovcu Pod trančo v Ljubljani. Eno znamenje stane 1 glđ.

„Slovensko planinsko društvo.“

„Vodnik za Savinske planine in najbližje okolice“

s 7 slikami in načrtom Savinskih planin z znamenovanimi poti.

Spisala Fr. Kocbek in M. Kos. — Cena 60 kr., po pošti 5 kr. več.

Brata Eberla,

pleskarja c. kr. drž. in c. kr. priv. južne železnice v Ljubljani, v Frančiškanskih ulicah št. 4,

prevzemata vsa v pleskarstvo spadajoča dekorativna, stavbinska in pohištvena dela.

Delo realno in fino, izvršitev točna in po najnižjih cenah.

JOSIP OBLAK,

umetni in gal. strugar v Ljubljani, priporoča

svojo na novo urejeno delavnico za Florijansko cerkvijsko v ulicah na grad št. 7. v naročitev vsakovrstnih strugarških koščenih, roženih in drugačnih izdelkov, katere bode solidno in ceno izvrševal po načrtih ali brez njih.

Josip Maček

na Mestnem trgu v Ljubljani

priporoča svojo zalogo mnogovrstnih domačih in tujih žganih pijač, kakor: pristen brinovec, sliovko in tropinovec, I. vrste francoski in ogrski konjak, rum in mnogovrstne druge likerje po niski ceni.

Hribolazcem, ki gredo iz Bohinja na Triglav, ali pa krenejo s Triglava v Bohinj, se priporoča gostilnica **Blaža Hodnika (Galetova)** v Srednji vasi za prenočišče. Postrežba dobra in točna. Večjim družbam se preskrbijo čedna ležišča v vasi.

FOTOGRAFIJA

je nedvomno najlepša in najkratkočasnejša zabava!

Fotografski aparati

in sploh vsi drugi v fotografsko stroko spadajoči predmeti za amaterje in za strokovnjake so vedno v največji zalogi na razpolago.

Pouk v fotografiranju za novince prekrbim sam in brezplačno.

Cenisi so vedno brezplačno na razpolago.

Dalje priporočam svojo tovarniško zalogo papirja ter pisalnih in risalnih potrebščin.

JOS. PETRIČ,

v Ljubljani, na Sv. Petra cesti št. 4.

Adolf Hauptmann

v Ljubljani, na Sv. Petra cesti št. 41.

Tovarna

oljnatih barv, firneža, laka in kleja.

Zaloga

slikarskih in pleskarskih predmetov.

Ivan Soklič

v Ljubljani, Pod trančo št. 1,

priporoča svojo veliko zalogo **klobukov**, posebno **lodnastih** za hribolazce in lovce iz tvornice Jos. in Ant. Pichlerja, c. kr. dvor. založnikov. Članom „Sl. pl. društva“ znižane cene.

Franc Čuden,

urar v Ljubljani na Mestnem trgu,

priporoča svojo bogato zalogo vsakovrstnih žepnih in stenskih ur ter budilnikov. Vsi izdelki so priznani izvrstni in po ceni. Popravila se izvršujejo natančno in dobro.

✦ Cenovniki na zahtevanje brezplačno. ✦

Vinko Čamernik,

kamenosek v Ljubljani, v Slomškovi ulici št. 9, (zalega spomenikov na Dunajski cesti nasproti bavarskemu dvoru),

priporoča svoj **kamenoseški obrt**, posebno za cerkvene in druge stavbinske izdelke, marmorne plošče za hišno opravo i. t. d.

Solidno delo, nizke cene. Ceniki in obrisi na zahtevo zastoj.

Vsakovrstne

napise na les, kovino in steklo

izvršuje natančno in po ceni

VINKO NOVAK

v Ljubljani, Križevniške ulice.

HUGON IHL

v Ljubljani, Špitalske ulice št. 4,

priporoča

svojo veliko zalogo vsake vrste **suknenega** in **manufakturnega blaga** na debelo in na drobno po najnižjih cenah.

Vnanja naročila izvršuje hitro in natančno.

J. Bonač

v Ljubljani,

v Šelenburgovih ulicah

št. 5, nasr. nove pošte,

priporočam v ljudno svojo trgovino s papirjem in s pisalnimi potrebščinami. Vzorce papirja pošiljam na ogled.

V svoji knjigovoznici izdelujem vezi proste in najfinjše. Prevzemam izdelovanje vsakovrstnih razglednic po fotografijah, 1000 lepih razglednic 14 — 16 gld.

Imam veliko zalogo razglednic mesta Ljubljane z različnih strani. 10 najlepših razglednic samih cerkev ljubljanskih za 33 kr., s pošto 38 kr.

Edina zaloga svinčnikov družbe sv. Cirila in Metoda (iz Hardtmuthove tvornice). Prekupnikom velik popust.

Tiskarna in kamenotiskarna

A. KLEIN & Comp.

v Ljubljani, v Špitalskih ulicah št. 5,

se priporoča

v naročitev vseh v to stroko spadajočih del in za zalogo raznih tiskovin.

GRIČAR in MEJAC

v Ljubljani, v Prešernovih ulicah št. 9, priporočata svojo bogato zalogo izgotovljene moške in ženske obleke ter najboljše perilo in zavratnice. Zlasti opozarjata na nepremočna **lodnasta** oblačila in plašče za **turiste**.

Naročila po meri se izvršujejo točno in ceno na Dunaju.

Ilustrovani ceniki se razpošiljajo franco in zastoj.

Članom „Sl. pl. društva“ znižane cene.

Avgust Žabkar

v Ljubljani, na Dunajski cesti št. 7,

se priporoča

za vsake vrste **ključarska dela**,

katera izvršuje dobro, lično in ceno.

Engelbert Franchetti,

brivec v Ljubljani, Jurčičev trg št. 3.,

priporoča slav. p. n. občinstvu svojo novo in elegantno urejeno **brivnico**.

Za dobro in točno postrežbo je najboljše preskrbljeno.

MARIJA PLEHAN,

svečarica in lektarica v Ljubljani na Sv. Petra cesti št. 63,

priporoča svojo **veliko zalogo sveč** ter mnogovrstnega **medenega blaga** in slaščic.

Kupuje med v panjih in vosek.